

UBEZPIECZENIOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY

ul. Płocka 9/11, 01-231 Warszawa, tel.: +48 022 53 96 100
fax: +48 022 53 96 261, www.ufg.pl, e-mail: ufg@ufg.pl

Warszawa, dnia 14.06.2011r.

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej Senatu RP
Ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

L. dz. 259/W/2011/MB
Wasz znak: BPS/KU-034/1182/11/11

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
karnego (druk senacki nr 1182)

Wznowy Panie Przewodniczący,

Stosownie do uzgodnień poczynionych w dniu 7 czerwca br. na posiedzeniu
połączonych Komisji Senatu, poniżej przesyłam propozycje brzmienia
poszczególnych zapisów, wprowadzanych omawianym projektem.

Jednocześnie chciałabym podkreślić, że Ubezpieczeniowy Fundusz
Gwarancyjny w całości podtrzymuje uwagi i zastrzeżenia zgłoszone do
projektu ustawy, wyrażone zarówno w piśmie z dnia 31.05.2011 r.
przesłanym na ręce Pana Przewodniczącego, jak również zgłoszone podczas
posiedzenia połączonych Komisji Senatu w dniu 7 czerwca br.

Zgodnie z celem wprowadzenia poniższego rozwiązania, przedstawionym
w dniu 7.06.2011 r. na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej, którym jest poprawa sytuacji ofiar przestępstw,
popętnionych w związku z wypadkami komunikacyjnymi, zaproponowane
poniżej zmiany brzmienia zapisów projektu zmierzają do korelacji projektu
z zapisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie
przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (dalej „Ustawa
o kompensacie”). Ponadto, intencją proponowanych zmian jest
dostosowanie tegoż projektu do przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003r.
o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu
Gwarancyjnym oraz Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej
„Ustawa o ub. ob.”) a także Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania
cywilnego.

Rada Funduszu:

Witold Jaworski
Przewodniczący

Jarosław Piatkowski
Wiceprzewodniczący

Zarząd Funduszu:

Elżbieta Wanat-Polec
Prezes Zarządu

Magdalena Barcicka
Wiceprezes Zarządu

Hubert Stoklas
Wiceprezes Zarządu

Propozycje zapisów
do projektu Ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
karnego
(druk senacki 1182)

Art. 296a § 1. Jeżeli zebrane w sprawie dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że określona osoba popełniła przestępstwo z art. 173, art. 177 lub art. 355 Kodeksu karnego, sąd na wniosek pokrzywdzonego lub prokuratora, o ile stan zdrowia pokrzywdzonego uniemożliwia dokonywanie czynności prawnych, może do czasu prawomocnego zakończenia postępowania wydać postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Uzasadnienie:

Mając na uwadze rolę prokuratora w postępowaniu karnym a także zapisy Ustawy o kompensacie, w każdym przypadku organem uprawnionym do wydania postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia powinien być sąd. Ponadto, takie postanowienie powinno być wydawane wyłącznie na wniosek pokrzywdzonego lub prokuratora, który prowadząc postępowanie, ma najlepszy wgląd w stan pokrzywdzonego tj. czy stan zdrowia pokrzywdzonego uniemożliwia dokonywanie czynności prawnych.

Ponadto, brak jest legalnej definicji osoby najbliższej, co w przypadku składania wniosku przez taką osobę prowadzić może do przedłużania postępowania celem zbadania czy taka osoba rzeczywiście jest najbliższa zaś w sytuacji gdy taki wniosek złoży kilka osób, nie byłoby wiadomo, który wniosek należy rozpatrzyć. Dodatkowo nie wiadomo, w jakiej roli taka osoba miałaby występować jako swojego rodzaju pełnomocnik, strona, przedstawiciel ustawowy? W związku z powyższym proponujemy jak wyżej.

§ 2. W postanowieniu, o którym mowa w § 1, nakłada się obowiązek wypłaty na rzecz pokrzywdzonego przez zakład ubezpieczeń, a w przypadkach określonych w ustawie - przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny lub Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zwane dalej „podmiotami zobowiązanymi”, z tytułu zaliczki na poczet odszkodowania lub świadczeń pieniężnych okresowych, w celu udzielenia pokrzywdzonemu niezbędnej pomocy, związanej z kosztami jego leczenia, rehabilitacji lub kosztami niezbędnego utrzymania, jeżeli nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Kwota zaliczki dotyczy wyłącznie szkody na osobie związanej z ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu lub rozstrojem zdrowia, o których mowa w art. 157 § 1 Kodeksu karnego. Określając wysokość i terminy płatności świadczeń sąd bierze pod uwagę szacunkową wysokość kosztów, o których mowa w zdaniu pierwszym niniejszego paragrafu, jak również uwzględnia okoliczności zdarzenia w zakresie, w jakim mogą mieć one wpływ na ustalenie wysokości odszkodowania.

Uzasadnienie:

Proponujemy szczegółowe doprecyzowanie przeznaczenia środków wypłacanych tytułem zabezpieczenia, co niewątpliwie ułatwi i przyspieszy ocenę zasadności ustanowienia takiego zabezpieczenia przez sąd. Ponadto, proponowany zapis w zakresie rodzaju świadczeń, na zabezpieczenie których ma być wypłacana zaliczka, odpowiada rodzajom świadczeń, które są należne poszkodowanemu w przypadku własnej bezpośredniej szkody na osobie a także celowi instytucji zabezpieczenia (podobnie jak art. 753¹ K.p.c.)

Dodatkowo, proponujemy skrócenie nazwy podmiotu zobowiązanego do wypłaty zabezpieczenia na „podmiot zobowiązany”, ‘ponieważ dotychczas proponowana nazwa „podmiot zobowiązany do wypłaty odszkodowania” jest myląca mając na uwadze fakt, że takie odszkodowanie może okazać się nienależne. Określenie „podmiot zobowiązany” dotyczyć zaś będzie podmiotu zobowiązanego mocą postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia.

§ 2a. Zaliczka, o której mowa w § 2, nie może przekroczyć kwoty 12.000 zł a obowiązek jej wypłaty nie może być nałożony w zakresie, w jakim leczenie lub rehabilitacja pokrzywdzonego może odbywać się nieodpłatnie w ramach systemu ubezpieczeń społecznych.

Uzasadnienie:

Proponujemy zapisy podobne jak w Ustawie o kompensacie, mając na uwadze podobną rolę obydwu świadczeń a także fakt, iż świadczenie to ma charakter zaliczki na poczet świadczenia, które może okazać się nienależne.

§ 3. Przed złożeniem wniosku, o którym mowa w § 1, pokrzywdzony lub prokurator, o ile stan zdrowia pokrzywdzonego uniemożliwia dokonywanie czynności prawnych, zobowiązany jest złożyć zawiadomienie o szkodzie do podmiotu zobowiązanego. W przypadku gdy podmiotem zobowiązanym jest Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny osoba uprawniona zgłasza roszczenie przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Uzasadnienie:

Proponowana zmiana brzmienia uwzględnia specyfikę działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń oraz związany z tym sposób likwidacji szkód na rzecz Funduszu, wynikający z Ustawy o ub. ob.

§ 3a. Wniosek, o którym mowa w § 3, powinien być sporządzony na urzędowym formularzu.

§ 3b. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o zabezpieczenie roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, uwzględniając potrzebę zgromadzenia dostatecznych danych umożliwiających wydanie postanowienia

w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Uzasadnienie:

Proponowane zapisy § 3 a i 3b zmierzają do wprowadzenia w zakresie wniosku rozwiązania analogicznego do rozwiązania przyjętego w Ustawie o kompensacie. Ponadto, takie rozwiązanie niewątpliwie stanowić będzie istotne ułatwienie dla pokrzywdzonych, a także przyspieszy postępowanie w sprawie takiego wniosku.

§ 4. Odmawia się przyjęcia wniosku, jeżeli:

- 1) wniosek został wniesiony przez osobę nieuprawnioną,
- 2) wniosek został wniesiony bez uprzedniego zawiadomienia lub zgłoszenia, o których mowa w § 3,
- 3) podmiot zobowiązany do wypłaty odszkodowania wypłacił odszkodowanie lub jego bezsporną część, zgodnie z przepisami prawa,
- 4) roszczenie nie ma bezpośredniego związku z czynem będącym przedmiotem postępowania,
- 5) to samo roszczenie jest dochodzone również w postępowaniu cywilnym,
- 6) o roszczeniu objętym wnioskiem prawomocnie orzeczono,
- 7) wniosek został złożony przed upływem 30 dni od daty złożenia zawiadomienia lub zgłoszenia, o którym mowa w § 3, w przypadku gdy podmiotem zobowiązanym jest zakład ubezpieczeń,
- 8) wniosek został złożony przed upływem 30 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny akt szkody od zakładu ubezpieczeń, w przypadku gdy podmiotem zobowiązanym jest Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

Na zarządzenie odmawiające przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie.

Uzasadnienie:

Proponowane uzupełnienia zapisów projektu uwzględniają przepisy Ustawy o ub. ob. w zakresie wypłaty bezspornego świadczenia a także specyfikę działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie likwidacji szkód.

§ 5. Prawomocne postanowienie o nałożeniu na podmiot zobowiązany obowiązku, o którym mowa w § 2, stanowi tytuł wykonawczy bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

§ 6. Pokrzywdzonego, należy pouczyć o treści § 1-3.

Art. 296b. § 1. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w art. 296a § 1, sąd wzywa podmiot zobowiązany do przedstawienia w terminie 14 dni akt szkody oraz wstępnego oszacowania wysokości odszkodowania, ze wskazaniem sposobu jego wyliczenia wraz z oświadczeniem co do

prowadzonego przez ten podmiot postępowania w zakresie wyjaśnienia zasadności i wysokości dochodzonych roszczeń a także istnienia lub nieistnienia jego odpowiedzialności.

Uzasadnienie:

Proponowane zmiany uwzględniają przepisy Ustawy o ub. ob. w zakresie postępowania prowadzonego celem likwidacji szkód przez zakłady ubezpieczeń oraz Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, a także umożliwią przedstawienie stanowiska podmiotu zobowiązanego w przedmiocie istnienia lub nieistnienia jego odpowiedzialności. Powyższe jest o tyle istotne, że nawet jeśli sprawca ponosić będzie odpowiedzialność karną, brak będzie przesłanek do odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego np. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny nie odpowiada za szkody wyrządzone przez kierującego pojazdem jego posiadaczowi.

§ 2. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w art. 296a § 1, sąd, odbiera od pokrzywdzonego, o ile stan zdrowia pokrzywdzonego na to pozwala, oświadczenie odnośnie okoliczności wpływających na zakres obowiązku nakładanego na podmiot zobowiązany.

Uzasadnienie:

Proponowane brzmienie przepisu wprowadza obligatoryjne wysłuchanie pokrzywdzonego, o ile jego stan zdrowia na to pozwala, w miejsce nieprecyzyjnego wskazania „w uzasadnionych przypadkach”, który może budzić wątpliwości interpretacyjne przy jego stosowaniu

Art. 296c. Obowiązek, o którym mowa w art. 296a § 2, należy uchylić lub zmienić, jeżeli w toku postępowania powstaną lub ujawnią się okoliczności uzasadniające jego uchylenie lub zmianę. Podmiot zobowiązany może wystąpić z wnioskiem o uchylenie lub zmianę obowiązku, o którym mowa w art. 296a § 2, jeżeli dowie się o zaistnieniu okoliczności uzasadniających jego uchylenie lub zmianę w szczególności w przypadku gdy podmiot zobowiązany przyzna odszkodowanie lub odmówi jego wypłaty po zakończeniu wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności tego podmiotu i wysokości odszkodowania.

Uzasadnienie:

Proponowane brzmienie przepisu umożliwia złożenie wniosku o zmianę postanowienia podmiotowi zobowiązanemu, który w trakcie prowadzonego postępowania likwidacyjnego może uzyskać informacje istotne dla istnienia lub nie obowiązku odszkodowawczego lub nawet zakończyć takie postępowanie poprzez wypłatę odszkodowania lub odmowę ze względu na brak swojej odpowiedzialności.

Art. 296 d. Na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zażalenie przysługuje podmiotowi zobowiązanemu a także osobie, która złożyła wniosek na podstawie art. 296a § 1.

Uzasadnienie:

Proponowane brzmienie przepisu wprost wskazuje podmioty uprawnione do wniesienia zażalenia, zwłaszcza że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny nie ma przymiotu strony w postępowaniu karnym.

Art. 296e. § 1 Świadczenia z tytułu zaliczki, o której mowa w art. 296a § 2, wypłacone pokrzywdzonemu, podlegają zaliczeniu na poczet należnego odszkodowania. Pokrzywdzony jest zobowiązany zwrócić podmiotowi zobowiązanemu świadczenie wypłacone tytułem zaliczki w wypadku, gdy świadczenie nie przysługuje w całości lub części.

§ 1a. W przypadku, gdy pokrzywdzony nie dokona zwrotu zaliczki, o którym mowa w § 1, a egzekucja wobec niego okaże się bezskuteczna, podmiotowi zobowiązanemu przysługuje roszczenie o zwrot wypłaconych świadczeń oraz poniesionych kosztów sądowych i egzekucyjnych do Skarbu Państwa – sądu, który wydał postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

§ 2. Roszczenie przeciwko podmiotowi zobowiązanemu do wypłaty odszkodowania o zapłatę kwot przekraczających wartość wypłaconych świadczeń oraz roszczenie tego podmiotu przeciwko pokrzywdzonemu i Skarbowi Państwa, opisane w § 1 i § 1a, mogą być dochodzone wyłącznie w postępowaniu cywilnym.

Uzasadnienie:

Proponowane brzmienie przepisu wprost wskazuje prawo regresu w przypadku gdy świadczenie nie przysługuje, ze względu na brak podstaw do odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego a ponadto pozwoli na uniknięcie sporów w przypadku zaistnienia przesłanek, określonych w k.c., które wyłączają zwrot nienależnych świadczeń.

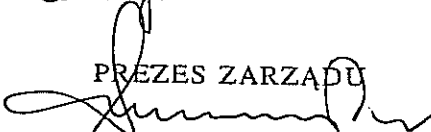
Ponadto, w przypadku gdy okaże się, że podmiot zobowiązany wypłacił zaliczkę pomimo braku podstaw do jego odpowiedzialności a zwrot tego świadczenia przez pokrzywdzonego jest niemożliwy, taki podmiot powinien mieć prawo regresu do Skarbu Państwa. Pomoc poszkodowanym w trudnej sytuacji życiowej, którym nie przysługują z tego tytułu żadne świadczenia, jest bowiem rolą Państwa i ciężarem takiej pomocy nie powinny być obciążane inne podmioty, w tym przypadku z rynku ubezpieczeniowego.

Art.2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia i ma zastosowanie do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie.

Uzasadnienie:

Mając na uwadze tak innowacyjny charakter proponowanego rozwiązania oraz potencjalne skutki dla podmiotów zobowiązanych, niezbędne jest wydłużenie okresu vacatio legis proponowanego rozwiązania, a także wprowadzenie go do postępowań wszczętych po jego wejściu w życie.

Z wyrazami szacunku
PREZES ZARZĄDU

Elżbieta Wanat-Poteć